

Trong vài tuần lễ, Donald Trump đã làm xáo trộn cán cân sức mạnh giữa Mỹ và Trung Quốc, đẩy Bắc Kinh đôi khi vào tình thế buộc phải cõng mìn và ôn hòa, thậm chí là trở thành người bảo vệ cho tự do thông mìn.

Trung Quốc rất chú ý tới chính sách đối ngoại của Chính quyền Donald Trump, trong đó có rất nhiều nội dung chưa rõ ràng, và cần gắng tranh thủ để không đanh vọt cho mình.

Phối hợp từ 20 ngày Donald Trump mới đưa ra một câu chuyện chính thức với Trung Quốc. Ngày 10/2, lần đầu tiên tân tổng thống Mỹ đã có cuộc trao đổi qua điện thoại với người đồng cấp Trung Quốc và chính thức thừa nhận nguyên tắc “Một Trung Quốc”, đi ngược rất nhiều với Bộ Kinh. Vào tháng 12, Donald Trump đã nhận cuộc gọi của Tổng thống Đài Loan Thái Anh Văn chúc mừng ông thăng cấp. Cuộc nói chuyện với Tổng Cấn Bình đã làm dấy lên những lo ngại, nhưng lại thêm một làn sóng mới lên tốp nhìn về chính sách của Chính quyền Trump. Tân tổng thống Mỹ đã nhiều lần công kích Trung Quốc qua Twitter, thể hiện thái độ rất hung hăng trên các lĩnh vực kinh tế và quân sự, nhưng bỏ qua hoàn toàn vấn đề môi trường và nhân quyền. Trong vài tuần qua, Donald Trump đã làm xáo trộn cán cân sức mạnh giữa hai cường quốc hàng đầu thế giới, đẩy Bộ Kinh đôi khi vào tình thế buộc phải cúi mặt và ôn hòa. Đó là đây đây đi đâu là bấn vấn đề nội bộ.

Quản trị toàn cầu

Đây là lần hiếm hoi các phương tiện thông tin đại chúng của Trung Quốc và phương Tây đồng ý với nhau: Điện văn của Tổng Cấn Bình tại Diễn đàn kinh tế thế giới Davos tháng 1/2017 chắc chắn sẽ còn lưu rất lâu trong ký ức. Trong vòng 30 phút, trong 1 bài diễn văn rất trôi chảy và trích dẫn cả nhà văn Charles Dickens, chủ tịch Trung Quốc đã ca ngợi những hào quang của chế độ nhà nước và thể hiện là người lãnh đạo của hệ thống quản trị toàn cầu. Ông Jean-Vincent Brisset, chuyên gia người Pháp về chính sách quốc phòng và chính sách Trung Quốc, nhận xét: “Tổng Cấn Bình đã làm một cuộc cách mạng về chính sách của Trung Quốc, đưa nó đi theo phong cách truyền thống, đổi cách nhìn của phương Tây”. Bài diễn văn trong chuyến công du Thụy Sĩ này được coi là bước đi nhằm thúc đẩy toàn cầu hóa của chủ tịch Trung Quốc. Ông Barthélemy Courmont, Giám đốc nghiên cứu tại Viện quan hệ quốc tế và chính sách Pháp (IFRIS), nói: “Bộ Kinh muốn chiếm lĩnh thế thống phong và tìm cách thay thế sức mạnh đang suy yếu của Mỹ”. Đây là sự đồng thuận với truyền thống không can thiệp của chính sách đối ngoại Trung Quốc. Ông Courmont giải thích: “Từ hơn 10 năm nay, Bộ Kinh đã thể hiện chính sách ‘sức mạnh mềm’ bằng cách chêm chút hình ảnh của mình để được một số khu vực chấp nhận”.

Tại Davos, Tổng Cấn Bình đã đáp trả Donald Trump một cách gián tiếp, khi đó mới

chính là từng từng đấng cấp chĩa nhòm chĩa, ám chỉ tới các tác đấng tiêu cực nều Mốp rút khỏi trờng quốc tế. Theo Barthélemy Courmont, “khó có thể hình dung Mốp thu mình lại và không còn quan tâm tới các hệ số quốc tế”. Không hoàn toàn theo chính nghĩa biệt lập, Trump “sẽ là một từng từng thực đấng”, có thể bỏ các hệ số mà ông không quan tâm hoặc trong đó ông cho rằng lợi ích của Mốp chĩa bẻ đũa. Xét theo góc độ này, Trump quay trở lại với đấng chính nghĩa thực đấng kiểu Cộng hòa, đấng trờng là chuyển thồm của Richard Nixon tới Trung Quốc năm 1972. Với kiểu chính trị thực đấng này, Mốp sẽ tạo điều kiện cho Trung Quốc rảnh tay trên những lĩnh vực mà họ bỏ qua.

Chính biến đổi khí hậu

Bức Kinh cũng như tất cả các thành phố lớn khác của Trung Quốc đang phải chịu đấng tình trờng ô nhiễm nặng nề. Tình hình báo đấng đã thúc đấng chính phủ phải đấng ra đấng nhiệm vụ trò đi đấng trong cuộc chiến chống biến đổi khí hậu toàn cầu. Gabrielle Desarnaud, chuyên gia nghiên cứu của Trung tâm năng lượng quốc tế Viện quan hệ quốc tế Pháp (IFRI), nhận xét một tiêu đấng tiên của Bức Kinh là cấp thiến các đấng kiện môi trờng trên lãnh thổ của mình, vốn đang kích đấng nhu cầu phong trào xã hội lớn. Cùng với từng trờng kinh tế chậm lại, vốn đấng này có thể gây ra nguy cơ bùng nổ xã hội. Bỏ coi là nguồn gây ô nhiễm lớn nhất thế giới và trong một thời gian dài lờng lờ vốn đấng này, Trung Quốc đã thay đổi triết đấng lập trờng. Trong kế hoạch 5 năm đũa ra gần đây, đấng Cộng sản Trung Quốc đấng kiện số đấng tài khoàng 361 tỷ USD tài đấng năm 2020 vào các nguồn năng lượng tái đấng. Một tiêu là tạo ra 13 triệu việc làm. Bà Gabrielle Desarnaud nhận xét: “Việc phát triển các nguồn năng lượng tái đấng cho phép Bức Kinh thu hút nguồn nhân lực bỏ cấp giẫm tài ngành than và giẫm bỏ các khó khăn kinh tế mà họ đang phải đấng phó hiện nay”.

Những chính sách của Mốp hiện nay lại đi theo hướng ngược lại. Nếu như Trung Quốc coi các nguồn năng lượng tái đấng là một trong những đấng lực thúc đấng nền kinh tế, thì Mốp có ý đấng tiếp tục sản đấng than và đấng mỏ. Mũi đấng, Donald Trump đã cho phép mở lại hệ số đấng đấng đấng đấng Keystone XL, có khả năng vận chuyển 830.000 thùng đấng/ngày. Từng từng Mốp cũng quyết đấng xem lại số c lờnh vốn Kế hoạch năng lượng sách. Đấng luật này đấng đấng đấng đấng Barack Obama, hĩa hĩa số giẫm tài trờng than tài 39% xuống 27% trong rảnh nhiên liệu của Mốp, đấng thời thúc đấng phát triển năng lượng gió và một đấng. Không ai có thể bác bỏ rằng Trump có quan đấng hoài nghi về biến đổi khí hậu. Năm 2012, ông đã gửi biến đổi khí hậu là một chuyển vốn vốn, do Trung Quốc đũa ra đấng làm suy yếu nền công nghiệp Mốp. Chính ông đã đũa rút khỏi Thỏa thuận Paris về khí hậu. Những trong lĩnh vực này, Trump cũng có những tuyên bố lớn lớn. Ngoại trờng Rex Tillerson, cựu Chủ

tích Exxon Mobil, một tập đoàn từ lâu đã nói dối và tác động tới các hoạt động của họ đối với khí hậu, đã thua nhón trong cuộc đấu tranh bị nhím tới Thượng viện rằng bị nh đoi khí hậu là có thật và cần phải có các biện pháp đ nhanh chóng đoi phó.

Kinh t

Chuyên gia Jean-Vincent Brisset nhón xét: “Phát biểu của Tập Cận Bình tới Davos là đoi khó có thể tòng tòng đoi với hai ngói tỉn nhím của ông ta, H C m ào và Giang Trạch Dân”. Còn theo nhót báo Thụy Sĩ Le Temps, chủ tịch Trung Quốc đã t nhón là ngói b cho t do tòng m, “d cho n c M của Donald Trump môt bài học”, đng th khng đnh tòng quan l c l ong gi a Washington và B c Kinh đã thay đoi. Ông Barthélemy Courmont phân tích: “M t đánh giá đng trong tình th ph thu c l n nhau với Trung Quốc, nhng tình th này càng ngày càng thay đoi”. M y n m g n đ y, th m h t tòng m gi a 2 n c ngày càng tr m tr ng, đ t m c 365,7 t USD nghiêng v phía M n m 2015. N m 2000, con s này chỉ có 50 t USD. Theo nhà nghiên cứu ngói Pháp, Trung Quốc đã tng c ong trao đoi kinh t và tòng m môt cách ngo n m c với châu Phi và châu Âu. Còn Mary-Françoise Renard, nhà kinh t t i h c Clermont-Auvergne, thì đi xa h n: “N u Trump quy t th c hi n ý tòng đánh thu hàng hóa Trung Quốc, B c Kinh có thể ph n ng b ng cách mua Airbus thay vì Boeing”.

G n ch t với kh u hi u tranh c “N c M trên h t”, Donald Trump h a s đ a vi c làm tr l i M và tái l p hàng rào thu quan v i các hàng hóa Trung Quốc. Có l ông không bị t r ng bi n pháp đó hoàn toàn h o huy n. B i vì B c Kinh s đ ng th ng đ tòng m đ mua trái phi u chính ph M. n nay, Trung Quốc là n c gi trái phi u M nh iu th 2 th gi i, ch sau Nh t B n, v i h n 1.000 t USD. N u Trump th c hi n l i đ e đ a, B c Kinh, trong tr ong h p tr đ a, s ng ng mua trái phi u M, và đoi đó s càng ào sâu thêm kh i n c a M.

V a m i lên nh m ch c, Trump đã quy t đnh rút kh i Hi p đnh đoi tác xuyên Thái Bình D ng (TPP), v i lý do hi p đnh này đ c xây đng đ Trung Quốc lách lu t. Quy t đnh này không n nh p v i m c tiêu mà th a thu n này đ t ra là nh m ch ng l i s chi ph i c a Trung Quốc t i châu Á. M t s tr trêu l ch s, cu i tháng 1 v a qua, Th t tòng Úc Malcolm Turnbull đã tuyên b Trung Quốc có thể thay th M trong TPP. Hi n nay, B c Kinh quan tâm đ n m r ng th tr ong h n bao gi h t. Nh ng Trung Quốc c ng r t c nh giác, vì “s không n đnh c a Trump s không t o thu n l i cho quan h đoi tác gi a hai bên”, theo đánh giá c a

bà Gabrielle Desarnaud.

Biên ông

Barack Obama đã coi Thái Bình Dương là ưu tiên trong chính sách đối ngoại của Mỹ. Với việc rút khỏi TPP, Trump đã thực hiện một cú đảo ngược tuyệt vời. Ngược lại, tân Chính quyền Mỹ lại có ý định tiếp tục đóng vai trò sen đầm trong khu vực. Washington đã nhiều lần nhắc lại cảnh báo về việc Trung Quốc xây dựng các công trình bất hợp pháp trên Biên ông.

Trước khi Trump giành chiến thắng, giám đốc chiến dịch vận động tranh cử của ông, Steve Bannon, từng phát biểu “không nghi ngờ” về việc Mỹ và Trung Quốc sẽ gây chiến với nhau trong khu vực. Điều đáng ngạc nhiên là Trung Quốc đột nhiên đã thay đổi thái độ, cùng với Mỹ hát bài ca “không đe dọa hòa bình và ổn định”. Họ cũng biết thế hiện sự điếm tnh tuyệt đối: “Bất cứ một chính trị gia có lý trí nào đều có thể thấy rằng không thể xảy ra xung đột giữa Mỹ và Trung Quốc, khiến cả hai đều mất mát quá nhiều”.

Tuy vậy, điều này không hẳn biến Bắc Kinh thành người chơi trung hòa bình. Trong chuyến thăm của Thủ tướng Nhật Bản Shinzo Abe tới Washington, phát ngôn viên của Chính phủ Trung Quốc đã tái khẳng định chủ quyền của nước này trên quần đảo Senkaku: “Quần đảo này thuộc về Trung Quốc và không gì có thể lay chuyển quyết tâm của Trung Quốc bảo vệ chủ quyền quốc gia và lãnh thổ của mình”. Trong lĩnh vực này, chẳng ai biết được ý định của từng thế lực Mỹ như thế nào.

Theo [Libération](#) , Pháp

Hồng Lan (gt)